

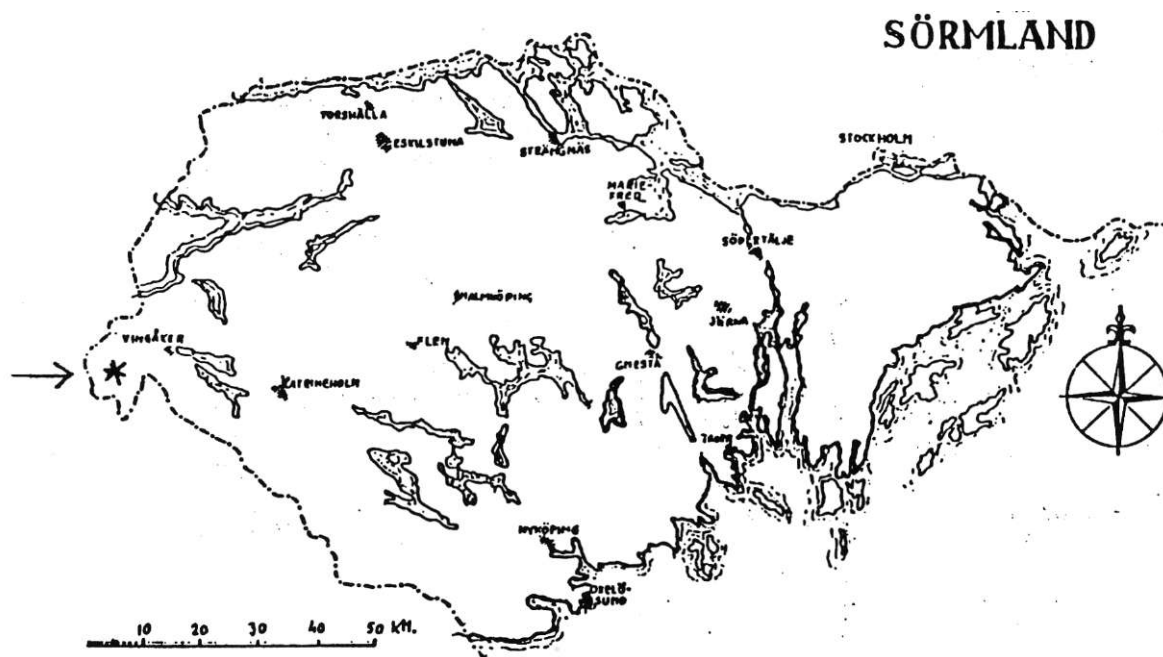
Översiktlig inventering av vedinsektsfaunan inom naturvårdsområdet Tomsängen, Högsjö s:n 1996

Naturvårdsområdet består av en tidigare starkt igenvuxen ängs- och hagmark med stort inslag av ek, asp och björk. Naturvårdsinriktade huggningar utfördes i området vintern 1994-95. En grov björk ringbarkades den 25/3 1995.

Ett tjugotal trädfällor (folieformar med litet plexifönster, fyllda med propylenglykol) sattes upp den 20 juni 1996 på befintlig död ved samt på den ringbarkade björken. De flesta placerades på ek- och björkhögstubbar, men även en klenare asphögstubbe samt en levande asp med många stamsvulster undersöktes. Alla fällor utom en var placerade i solexponerat läge. När fällorna vittjades och plockades ner den 28 augusti var de flesta fortfarande i gott skick.

Undersökningen finansierades av Skogsvårdsstyrelsen i Sörmland.

Trots det lilla antalet fällor som dessutom kom ut sent på säsongen fångades åtskilliga intressanta djur. Närmare sextio vedlevande arter identifierades. Nedan kommenteras de 14 rödlistade arter som påträffades.

Sårbara

Grammoptera ustulata, **Gulbent grenbock**. Ett exemplar i fälla på död, solexponerad björk. Känd utbredning Sk-Ög, **ny för Sörmland**. En sällsynt liten blombock som bl a utvecklas i vitrötad ekved, t ex i döda grenar på levande träd. Den fullbildade skalbaggen uppsöker blommor, gärna hagtorn.

Lymexylon navale, **Skeppsvarvsfluga**. Sammanlagt 9 exemplar i fällor på solexponerade ekhögstubbar. Sk-Vs. En numera mycket sällsynt skalbagge som i gammal tid uppträdde som skadegörare på skeppsvarv. Larven gnager halvmeterdjupa gångar i hård, död ekved, oftast på solexponerade barkfria partier av stående träd.

Mycetochara humeralis, **Mindre svampklobagge**. Ett exemplar i fälla på en ekstubbe med svavelticka. Utbredd Sk-Gä. En sällsynt art som påträffats under bark av björk ock ek. Själv har jag hittat den i större antal inne i starkt solexponerade, ihåliga ekgrenar på marken.

Grynocharis oblonga, **Mörkbagge**. Ett exemplar i fälla på grov, död björk i exponerat läge. Arten utvecklas i relativt torr murken ved av diverse lövträd och kan även påträffas på fruktkroppar av olika vedsvampar.

Hänsynskrävande

Ampedus hjorti, **Rödvingad knäppare**. En hona i fälla på solexponerad ekhögstubbe. Utvecklas i rödmurken ved främst i det inre av gamla, ofta levande ekar. Förekommer i både skuggiga och solexponerade lägen.

Phloiotrya rufipes, **Svartbrun brunbagge**. Ett exemplar i fälla på solexponerad ganska klen björkhögstubbe med stor eldticka. Arten utvecklas oftast i murkna hasselstammar, men även i t ex björk och al.

Cryptophagus populi, **Fuktbagge**. Ett exemplar i fälla på solexponerad ekhögstubbe. En sällsynt art som oftast påträffas på ihåliga lövträd med djurbon.

Dorcatoma punctulata och *Dorcatoma robusta*, **Ticknagare**. Ett tiotal exemplar av vardera arten tagna på ek- och björkhögstubbar. Arterna utvecklas i större tickor, *D. robusta* främst i fnösketicka, *D. punctulata* i bl a svavelticka och klibbticka.

Hylis foveicollis, **Småknäppare**. Ett exemplar i fälla på solexponerad ekhögstubbe. Utvecklas i murken ved av diverse lövträd och även i gran. Utbredd Sk-Dr.

Pseudocistela ceramboides, **Orangevingad kamklobagge**. Ett exemplar taget på grov, död björk. Larverna lever i mulmen av ihåliga träd, främst lövträd men även tall.

Ptilinus fuscus, **Kamhornad trägnagare**. Fem exemplar tagna på en asphögstubbe. Ytterligare ett togs på solexponerad björkhögstubbe med stor eldticka. Arten utvecklas huvudsakligen i asp på ställen med solexponerad, ganska torr ved.

Scardia polyperi, **Jättesvampmal**. Tagen i ett trettiotal exemplar i fällor på björkar med fnösketickor. Arten utvecklas i tickorna och i den vitrötade veden under fruktkropparna. Förekommer både i skuggiga och solexponerade miljöer.

← **Tillus**
Elongatus
Fig.ur Harde/Severa

Tillus elongatus, **Brokbagge**. Ett exemplar i fälla på grov, död björk. Arten lever som rovdjur på vedlevande insekter, främst trägnagare och larverna håller till i bytesdjurens gångar. Förekommer främst på solexponerade träd.

Övriga påträffade arter:

Agrilus sulcicollis

Alosterna tabacicolor

Ampedus pomorum

Anisotoma glabra

Anisotoma humeralis

Anobium nitidum

Anobium pertinax

Aradus betulae, Barkskinbagge

Cerylon ferrugineum

Cerylon histerooides

Cryptarcha strigata

Cryptophagus sp

Ctesias serra

Dacne bipustulata

Dorcatoma chrysomelina

Lygisopterus sanguineus

Melanotus castanipes

Ptinus subpilosus

Pyrochroa coccinea

Rhagium mordax

Rhizophagus dispar

Salpingus ruficollis

Saperda scalaris

Scaphosoma agaricinum

Schizotus pectinicornis

Scolytus ratzeburgi

Sinodendron cylindricum

Soronia grisea

Sphindus dubius

Stenichnus godarti

Dorcatoma dresdensis

Eledona agaricola

Glischrochilus hortensis

Glischrochilus quadripunctatus

Gnathoncus sp

Leiopus nebulosus

Litargus connexus

Synchita humeralis

Tomoxia bucephala

Triplax aenea

Triplax rufipes

Triplax russica

Xestobium rufovillosum

Xylophagus compeditus, Vedflugan

Den ringa fångstinsatsen gör att den redovisade listan givetvis endast utgör ett axplock av de vedinsekter som förekommer i området. Många av de rödlistade arter som påträffats gynnas av en relativt solöppen miljö. Detta kan tyckas naturligt, eftersom fällorna huvudsakligen var placerade på fristående substrat. Det är emellertid av särskilt intresse att notera att samtliga sårbara arter som påträffats (hotkategori 2) är beroende av ljusöppna miljöer, antingen genom krav på relativt solexponerad ved eller genom att de uppsöker blommande träd och örter. Det naturvårdsinriktade huggningsingreppet gynnar enligt min bedömning alltså särskilt de mest hotade arterna.

Hans Ahnlund, Tangovägen 4

646 30 GNESTA